

לתנועות וזעזועות: שגיא 054-6868199

העלון מוקדש לעילוי נשמת:
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל,
בתיא בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל
יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים
ז"ל. לקבלת העלון במייל - לשלוח
הודעה ל: sagif_@walla.co.il

שבת שלום

בס"ד עלון מס' 109 לשבת 23.8.2013 - תשע"ג אלול יז

זה השער לה' צדיקים יבוא בו

כי תבוא

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וַיִּרְשָׁתָהּ וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ (כו,א)
אמרו חז"ל (מדרש רבה פרק מב' אות ג'): אין "וְהָיָה" אלא לשון שמחה. להעיר שאין לשמוח אלא בישיבת
הָאָרֶץ ועוד ש"אורא דארץ ישראל מחכים" (בבא בתרא קנח,ב): שהאוויר של א"י מחכים את האדם, לכן
מעלה גדולה לחיות בא"י (על פי ביאורו של 'אור החיים' הקדוש).

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וַיִּרְשָׁתָהּ וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ (כו,א)
"וְהָיָה" - אמרו חז"ל (מדרש רבה פרק מב' אות ג'): אין "וְהָיָה" אלא לשון שמחה, "כי תבוא אל הארץ"
העליונה שהיא ארץ החיים, "אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה" לעולם הבא, מה שאין כן העולם הזה, כי הוא
עראי, אבל לעתיד לבוא "וַיִּרְשָׁתָהּ וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ" - שתהיה לך ירושה בלי הפסק, היינו שלא תצטרך להתגלגל,
אלא "וְאָתָהּ לָךְ לִקְחָ וְתִנּוּחַ" (דניאל יב,ג), "וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ" - רמז לאומרים ז"ל (ברכות יז,א): "צדיקים יושבין
ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה". (עיין אלשיך הקדוש על התורה דף רסד-רסה)

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וַיִּרְשָׁתָהּ וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ (כו,א)
"שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו
אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא. נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא עכשיו
שנברא יפשפש במעשיו וימשמש במעשיו" (עירובין יג,ב). וזה התורה באה לרמוז "וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ" -
שאם כבר באת לעולם הזה אז תסתכל על הארץ ותזכור (בראשית ג,יט): "כִּי עָפַר אֶתָּה וְאֶל עָפָר תָּשׁוּב"
וממילא על ידי כך תפשפש ותמשמש במעשיך, ואז תזכה שלעתיד לבוא "ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה" - לעולם
הבא "וַיִּרְשָׁתָהּ וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ". (לוקט בשינוי מ: 'ובחרת בחיים').

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ.. וְלִקְחָתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְיֵא מֵאֲרֶצְךָ .. וְשָׂמָתָּ בְּטָנָא (כו,א-ב)
ה"אור החיים" הקדוש דורש פסוקים אלו על דרך הרמז: "וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ"
- זוהי ביאת האדם אל העולם העליון, ולשם מביאים את "כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה" - אלו המצוות, "אֲשֶׁר תִּבְיֵא
מֵאֲרֶצְךָ" - מן העולם הזה. "וְשָׂמָתָּ בְּטָנָא" - כאן טמון רמז נפלא. את כל המצוות, יש לקיים רק על פי דרשות
חז"ל. אם יקיים האדם את כל המצוות, אך יעשה זאת ללא פרושי חז"ל אלא כפי ששכלו מבין מתוך התורה
עצמה, אזי "ישרף הוא והם" - הוא ומעשיו. והנה, בש"ס ישנן שישים מסכתות וועל כן זה שידוע את כל הש"ס
נקרא "גאון", השהו בגימטריא לששים, ולכן נאמר: "וְשָׂמָתָּ [את המצוות] בְּטָנָא", "טָנָא" בגימטריא 60 רמז
לשישים מסכתות שיש בש"ס... כי רק על פי באור הש"ס אפשר לקיים את המצוות.

וְלִקְחָתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְיֵא מֵאֲרֶצְךָ (כו,ב)
ישנן כמה מעלות טובות בהבאת הביכורים: האחת היא מידת הנדיבות, שמידה זו נכללת בכל המתנות
שציווה הקב"ה לתת לכהנים, ללוויים ולעניים. וזאת, כדי ללמד את האדם שלא ידאג רק לעצמו, אלא יזכור
שיש גם עניים ונצרכים. וכל מה שיש אצלו זה פיקדון מהקב"ה. המעלה השנייה היא, שהאדם מכניע את
יצרו, בכך שכשהוא יורד לשדהו ורואה תאנה שביכרה (הבשילה ראשונה) ורוצה הוא ליהנות מפרותיו, שכן
חביבים על האדם פרותיו, והינה הוא זוכר שאסור לו ליהנות מן הפרי הראשון הזה, מתוק לחר, אלא עליו
לקשור על הפרי גמי (עושה לו סימן) כדי להביאו לבית המקדש. על ידי כך מכניע האדם את יצרו ומתרגל
לרסנו. המידה השלישית היא מידת הענווה. שכן, מעלה הוא הביכורים להר הבית, על כתפיו, כמו כולם
(ואפילו המלך בעצמו היה עושה כן) - ובכך מראה האדם שהוא אינו מתפאר ומתגדל בהצלחתו, אלא מכיר
ויודע ש"לֹה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ" (תהלים כד,א). המידה הרביעית היא אמונת ה', שמראה האדם לכל שהכל בא
מהקב"ה.

וְעֵנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ (כו,ה)

אמר הצדיק בעל "תפארת שלמה" מדרומסק זיע"א לימדה אותנו תורתנו הקדושה כיצד על האדם לפנות בתפילה לשם יתברך: "וְעֵנִיתָ" - כלומר עשה עצמך עֵנִי, שְׁפֹל רוּחַ וְעֵנִי וְתַבּוֹנֵן בְּמִיעוּט עֶרְכָךְ וְעַד כַּמָּה הֵנָּךְ זְקוּק לִשְׁוֹעָתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאִזּוּ וְאִךְ וְרַק אִזּוּ יִפְתַּח אֶת פִּי לִפְנֵי ה' וְזֶהוּ "וְעֵנִיתָ" - הֵינְנו שְׁתַּכְנִיעַ עֲצָמְךָ תַּחֲלִילָה, וְאַחֵר כֵּךְ "וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ".

וַיִּרְעוּ אֶתְנֵנו הַמְצָרִים וַיַּעֲנֵנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה, וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת עֲמָלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ, וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה וּבַמְרִיא גְדֹל וּבַאֲתוֹת וּבַמִּפְתָּיִם (כו,ו-ח) מִבְּאֵר ה'אֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ: "וַיִּרְעוּ אֶתְנֵנו הַמְצָרִים" - אֵלָּא כּוֹחוֹת הַיָּצֵר הֵרַע שְׁמַרְעִים לְאָדָם, "וַיַּעֲנֵנוּ" - שְׁמַעֲנִים אֶת הָאָדָם "וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה" - בְּמַלְחַמַת הָאָדָם בִּיצֵר הֵרַע, "וַנִּצְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ" - רִמּוֹז שְׁצִרְיָךְ הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל לַה' בְּכָל יוֹם שִׁיִּצִּילְהוּ מִיִּצֵּר הֵרַע, וְאִזּוּ יִזְכֶּה שׁ"וַיִּשְׁמַע ה' אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת עֲמָלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ", "וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם" - זֶה הַצֵּלָת יֵצֵר הֵרַע וְכּוֹחוֹתָיו הַמְצָרִים אֹתְנוּ, כִּי הוּא הַמְצִיל מִיִּצֵּר הֵרַע כְּנֹאמֵר בְּקִדּוּשׁוֹ (ל,ב): שְׁלוּלֵי שֶׁה' עוֹזֵר לְאָדָם כְּנֹגַד יֵצֵר הֵרַע אֵין אָדָם שְׁלִיט לְהִינְצֵל מִמֶּנּוּ דְכַתִּיב צוֹפֵה רָשָׁע זֶה יֵצֵר הֵרַע לְצַדִּיק לְהַמְיִתּוֹ ה' לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בִּידּוֹ, וְאוֹמְרוּ "בְּיַד חֲזָקָה" זֶה תּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִיַּמֵּינוּ שֶׁל הַקָּב"ה דְכַתִּיב (לג,ב): "מִיַּמֵּינוּ אֵשׁ דָּת לְמוֹ", "וּבְזֶרַע נְטוּיָה" - רִמּוֹז לֵג' דְּבָרִים שְׁבֵאֲמַצְעוֹתָם נִיצוּל אָדָם מִיִּצֵּר הֵרַע כְּאוֹמֵרם בְּמִנְחוֹת (מג,ב): כֹּל מִי שִׁישׁ לוֹ תְּפִלִּין בְּזִרְעוֹ וְצִיצִית בְּבִגְדוֹ וּמְזוּזָה בְּפִתְחוֹ לֹא בְּמַהֲרָה הוּא חוּטֵא, כְּנֹגַד תְּפִלִּין בְּזִרְעוֹ אִמֵּר "וּבְזֶרַע נְטוּיָה" שְׁמִצּוֹת תְּפִלִּין בְּזִרְעוֹ, וְאוֹמֵר "וּבַמְרִיא גְדֹל" כְּנֹגַד תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, וְכְנֹגַד צִיצִית אִמֵּר "וּבַאֲתוֹת" כִּי מִצּוֹת צִיצִית הוּא סִימָן לָנוּ שְׁאֵנוּ עֲבָדֵי הַקָּב"ה. וְכְנֹגַד הַמְזוּזָה אִמֵּר "וּבַמִּפְתָּיִם" כְּמִשְׁמַעָה, גַּם תִּקְרָא הַמְזוּזָה מוֹפֵת לְהִיּוֹתָה מוֹפֵת לְזוּז מוֹת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאוֹמֵרם בְּסִפֵּר הַזוֹהָר (ח"ג רס"ד) שְׁכַמָּה כְּתוּת הַקְּלִיפּוֹת נִרְתַּעִים בְּרֵאוֹתָם שֶׁם שְׁדֵי עַל פֶּתַח בֵּית יִשְׂרָאֵל.

בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה וּבַמְרִיא גְדֹל וּבַאֲתוֹת וּבַמִּפְתָּיִם, וַיּוֹצֵאֵנוּ אֵל הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ (כו,ח)

בִּיאוֹר נִפְלֵא כְּתַב 'הָאֹר הַחַיִּים' הַקְּדוּשׁ: אִפְשֵׁר שְׁכָל הַכְּתוּב יִרְמוֹז אֵל הַתּוֹרָה שְׁבָה יִנְצֵל אָדָם מִיִּצֵּר הֵרַע וּמִתְאוֹוֹת עוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹמֵר חֲמִישָׁה עֲנִינִים כְּנֹגַד חֲמִישָׁה חוֹמְשֵׁי תּוֹרָה:

א. "בְּיַד חֲזָקָה" - כְּנֹגַד סִפֵּר בְּרֵאשִׁית כִּי שֶׁם נִאֲמַר מַעֲשֵׂה יְדֵי יוֹצֵר אֲשֶׁר כּוֹנֵנֵנו יְדֵיו עוֹלָם וּמְלוֹאוֹ.

ב. "וּבְזֶרַע נְטוּיָה" - כְּנֹגַד סִפֵּר שְׁמוֹת כִּי בּוֹ חֲשַׁף אֶת זִרְעוֹ וְהֵרָאָה גְבוּרוֹתָיו בְּמַעֲשֵׂה מִצְרַיִם וּבֵימֵי וּבְנִתְיַנֵּת הַתּוֹרָה.

ג. "וּבַמְרִיא גְדֹל" - כְּנֹגַד סִפֵּר וַיִּקְרָא, כִּי שֶׁם צוּה מַעֲשֵׂה הַמְּשַׁכֵּן וְשִׁכּוֹנַת שְׁכִינָתוֹ וְצוּה עַל מוֹרָא הַמְּקוֹם וְקִדְשׁ הַבַּיִת בְּב' גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל וְלִזְה יַחַס לְסִפֵּר זֶה מוֹרָא גְּדוּל.

ד. "וּבַאֲתוֹת" - כְּנֹגַד סִפֵּר חוֹמְשׁ הַפְּקוּדִים עַל שֶׁם (בְּמִדְבָר ב,ב): "אִישׁ עַל דְּגָלוֹ בְּאֲתוֹת".

ה. "וּבַמִּפְתָּיִם" - כְּנֹגַד סִפֵּר דְּבָרִים כִּי בּוֹ דְּבַר מִשָּׁה אֵל כֹּל יִשְׂרָאֵל וְהוֹכִיחַ בְּמוֹפְתִים עַל פְּחוֹתָם וְעַל טוֹב ה' וְחִסְדּוֹ עִמָּהֶם, וְהוֹכִיחַ כִּי לֹא שְׁלָם ה' לָהֶם כְּמַעֲשֵׂיהֶם הֵרַעִים וְגַבֵּר עֲלֵיהֶם חִסְדּוֹ, גַּם בּוֹ נִאֲמַר מוֹפְתֵי הַנְּבִיאִים שְׁבָהֶם יִצְדִּיקוּ הַנְּבִיאִים.

וְהִנְחַתּוּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ (כו,י)

יֵשׁ לְשִׁאוֹל מְדוּעַ נִכְפַּל "לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" וְלֹא אִמֵּר: "וְהִנְחַתּוּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ". אֵלָּא בֵּא לֹאמֵר, בְּכָל פְּעוּלָה וּפְעוּלָה שְׁעוֹשָׁה הָאָדָם, צִרְיָךְ לְהִיּוֹת בְּהַרְגֵּשָׁה שֶׁל הַכֶּרֶת טוֹבָה לְקַב"ה, לְכֵן הַתּוֹרָה הַדְּגִישָׁה עַל כָּל דְּבַר שְׁעוֹשָׁה "לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ". הֵנָּה י"ד פְּעָם מוֹזְכָר שֶׁם ה' בְּפִרְשַׁת בִּיכּוּרִים, שֶׁהוּא כְּמִסְפֵּר "דִּי" לְהוֹרוֹת ע"י מִצְוָה זֶה יְהִיָּה בְּרַכָּה עַד בְּלֵי דֵי, כְּנֹאמֵר (מְלֹאכֵי גִי): "וְהִרְיַקְתִּי לָכֶם בְּרַכָּה עַד בְּלֵי דֵי". (מִרְגְּלִית יִקְרָה).

וְעַתָּה הִנֵּה הִבַּאתִי אֶת רֵאשִׁית פְּרֵי הָאָרְצָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִי ה' (כו,י)

בְּס"ד נִרְאָה לְבֵאֵר אֶת הַפְּסוּקִי: "וְעַתָּה" רִמּוֹז לְדְבָרֵי מִדְרַשׁ רַבָּה (פִּרְשָׁה כֹּא אוֹת ו'): "אֵין וְעַתָּה אֵלָּא תְּשׁוּבָה", וְעוֹד אִמְרוּ חו"ל (יּוֹמָא פו,ב): "גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה שְׁזוֹדוֹנוֹת נַעֲשׂוֹת לוֹ כּוֹכִיּוֹת", וְלְכֵן "הִנֵּה" - עֲבָשׁוּ

שְׁעִשִׁיתִי תְּשׁוּבָה "הִבַּאתִי אֶת רֵאשִׁית" - הַחֲזֹרְתִי לְקְדוּשָׁה אֶת הַמְּחַשְׁבָּה שֶׁהִיא "רֵאשִׁית" הֵינְנו רֵאשׁ הַמְּצוּוֹה,

"פְּרֵי הָאָרְצָה" - רִמּוֹז לְמִצְוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם שֶׁהֵם פְּרֵי עֲמָלוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹמֵר "אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ" - בֵּא לְרִמּוֹז לְאָדָם שִׁיזְכוּר שֶׁהוּא הַצְּלִיחַ לְהִיטְהַר מֵאַחֵר וְה' סִייע בִּידּוֹ כְּנֹאמֵר בְּמִנְחוֹת (דף כט' עֲמוּד ב'): "הִבֵּא לְטַהַר מִסִּיעֵין אוֹתוֹ".

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי (כו,ג)

מובא במדרש רבה (פרשת עקב פרשה ג' אות ג'): מעשה ברבי פנחס בן יאיר, שהלך לעיר אחת, ובהיותו מלומד בניסים באו אליו בני העיר והתלוננו לפניו שהעכברים באים ואוכלים את תבואתם, ונוקם מרובה. גזר רבי פנחס בן יאיר על העכברים שיתכנסו כולם למקום אחד, וכך היה. התחילו העכברים לצפצף בקולם, אמר רבי פנחס לבני העיר: האם יודעים אתם מה אומרים העכברים? אמרו לו, לא. אמר להם: הם אומרים שאין אתם מפרישים מעשרות כראוי. ערב אני לכם, שאם תעשרו את התבואה כראוי, יחדלו העכברים להזיק לכם. מאז הקפידו אנשי העיר לעשר את תבואתם, ואכן העכברים חדלו לכרסם את התבואה. במסכת הוריות (דף יג ע"א) אמרו חז"ל: 'האוכל ממה שהעכבר אוכל משכח תלמודו'. כתב 'ערבי הנחל': על פי זה יתבאר הכתוב: "לא עברתי ממצותיך" – היינו בגלל שנתתי מעשר כראוי, לכן לא אכלו העכברים מן התבואה, וממילא "ולא שכחתי" תלמודי.

ארור משגה עור בדרך (כו,ח)

מבאר רש"י: הכתוב מדבר במי שהוא "סומא" בדבר, ובא לבקש עצה. על כן המשיא עצה לחברו יזהר לייעץ לו רק עצה טובה והוגנת. פעם אחת, נכנס תלמיד אל ה"סבא מקלם" זיע"א, וביקש להתייעץ עמו על עניין חשוב. ביקש ה"סבא מקלם" מאותו תלמיד שישב ויכנס אליו לאחר תפילת ערבית, ורק אז יוכל לתת לו עצה כפי שנתבקש. בתפילת ערבית – הסביר ה"סבא מקלם" אנו אומרים: "ותקננו בעצה טובה מלפניך", על כן בטרם אייעץ לך מה לעשות אני רוצה לכוון היטב בתפילתי כדי שאוכל לתת לך עצה טובה!..

ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה (כח,ג)

דרשו חז"ל (נדרים לב,ב): על הפסוק בקהלת (ט,יד-טו): "עיר קטנה ואנשים בה מעט ובא אליה מלך גדול וסבב אתה ובנה עליה מצודים גדלים ומצא בה איש מספן חכם". והגמרא מבארת: "עיר קטנה" – זה הגוף, "ואנשים בה מעט" – אלו איברים, "ובא אליה מלך גדול וסבב אתה" – זה יצר הרע, "ובנה עליה מצודים וחרמים" – אלו עוונות, "ומצא בה איש מספן חכם" – זה יצר טוב, "ומלט הוא את העיר בחכמתו" – זו תשובה ומעשים טובים (עד כאן הגמרא).

אמרו חז"ל (מדרש תנחומא פרשת פיקודי סימן ג'): "האדם נקרא עולם קטן". וביארנו למעלה שאיבריו של האדם נקראים "עיר", ובס"ד נראה לרמוז כדי להיות "ברוך אתה בעיר" – אדם צריך לשמור על 'עירו', וזה רמוז לנו "בעיר" ראשי תיבות:

בפה – רוצה ברכה? תיזהר במה שאתה מכניס לפה – היינו מאכלות אסורים.
ותיזהר במה שאתה מוציא מהפה: לשון הרע, מילה פוגעת, דיבורים בטלים.

עיניים – תשמור על העיניים שלך ממראות אסורים – כי כל ראייה משפיעה על נפש האדם.

ידיים – תיזהר מגזל כמו מאש! ותזכור כי: אין אדם נוגע במוכן לחבירו כמלא נימא" (יומא לח,ב). כי מה שמגיע לך אתה תקבל בהיתר ולא באיסור.

רגליים – את ה"GPS" שלך כוון לבית המדרש ובית הכנסת, שמכל צעד וצעד שתלך לשם, עתיד לבוא תזכה לשכר גדול בעולם הבא.

כאשר האדם ישמור על ה'עיר' שלו וימשול באיבריו, יזכה להיות גם ברוך 'בשדה' – רמוז ל'שדה המלחמה' של האדם נגד היצר הרע. ועוד "בשדה" רמוז "לאשה" (עיין זוהר בראשית ולו,ב), (נד,ב) וידוע שהאישה היא כמראה לאדם, שאם הוא עובד את ה' כמו שצריך, יזכה לראות ממנה נחת, ואם לא ח"ו יתקיים בו כנאמר (במיכה ו,ז): "איבי איש אנשי ביתו" – שדרשו חז"ל האויב שבביתו זה רמוז לאישה. אבל אם האדם מושל ב'עירו', יזכה לברכה כנאמר (במשלי טז,ז): "ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלם אתו" – שכאשר האדם מרצה את ה' במעשיו, גם איבי ביתו שזה רמוז לאשה – תשלים איתו ויהיה לו שלום בית.

ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך (כח,ו)

כתב הגאון חיד"א (בספרו 'פני דוד'): ברוך אתה ב'באך': נוטריקון בית אישה כלים – רמוז לדברי חז"ל במסכת ברכות (נז,ב): "שלשה מרחיבין דעתו של אדם אלו הן: דירה נאה ואשה נאה וכלים נאים" (עכ"ד).

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

המהרש"א ביאר: "שלשה מרחיבין דעתו של אדם – מרחיבין אותיות 'מחריבין'. ונסביר זאת: כאשר האדם שקוע בתאוות העולם, זה מחריב את דעתו, מכיוון שאדם לא שבע לעולם כמאמרם ז"ל (אבות ד, כא): "הַקִּנְיָה וְהַתְּאֵוָה וְהַפְּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם".

וג' הדברים שמינו חז"ל שמרחיבים דעתו של אדם יכולים להביאו לעולם הבא או ח"ו להחריבו מן העולם: בית – רומז על הרדיפה של האדם בעולם זה למצוא לו בית לגור בו, ולכן הוא משקיע ועובד שעות על גבי שעות כדי שיהיה לו בית כמה שיותר גדול, ובכך מבזבז הוא את חייו... ומה שצריך הוא לעשות, זה לזכור שביתו הוא רק זמני בעולם הזה, ולזכור שעיקר ביאתו לעולם היא שמירת התורה והמצוות. אישה – או שימצא לו אשת חיל ויתחתן איתה, או שירדוף אחר תאוות הזימה להרבות לו בנשים ח"ו. כלים – יקנה לו 'כלים' בעבודת ה'; יקנה ספרי קודש של דברי תורה ומוסר, שיעשה לו רב – שידריך אותו בעבודת ה', ויעשה לו כלי עזר בקודש שזה החברותא, שילמד איתו תורה, ויקנה לו 'כלים' בעבודת ה'; שאלו הם המידות הטובות – קנאת סופרים, ויתור, פרגון, ועוד.. והמצד השני יכול הוא לרדוף אחרי קניית כלים וחפצים ולבזבז את כל כספו ומחשבותיו ברדיפת החומריות. ביד האדם לבחור באיזה דרך ללכת כנאמר בחז"ל (מכות יב, ב): "בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו". ואם ירדוף הוא בחייו אחר התורה והמצוות יזכה בצאתו מהעולם להיכנס לגן עדן ולהנות מזיו השכינה ועליו נאמר "ברוך אתה בצאתך".

והיו חייך תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחיך (כח, טו)
כתב 'בעל הטורים' שבתנ"ך יש עוד מקום אחד שכתוב המילה "תלאים" - (הושע יא, ז): "ועמי תלואים למשובתי". יש לבאר את הקשר בין הפסוקים הללו על פי מה שמובא בגמרא (שבת קנ"ג, א): "רבי אליעזר אומר שוב יום אחד לפני מיתתך, שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: וכי אדם יודע איזה יום ימות? אמר להן וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה" (ע"כ). וזהו: "והיו חייך תלאים לך מנגד" – שתמיד תשים נגד עיניך כי ימי חייך תלויים ועומדים, ואין אתה יודע עת קיצך, ומפרש המסורה, "תלואים למשובתי" – שהתועלת היא בשביל התשובה, כי ע"י שיהיו חייך תלאים לך מנגד, נמצא כל ימי חייך בתשובה. (כרם שלמה – באבוב)

והיו חייך תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחיך (כח, טו)
אמר הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א על פי מאמר חז"ל (ביצה טז, א): "כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה ועד יום הכיפורים". וזה אומרו "והיו חייך תלאים לך מנגד" – ענין פרנסתך ומזונותך תלויים לנגד עיניך וקצובים לך כבר מראש השנה, ואינך צריך לדאוג כלל עליה, ואם כן למה "ופחדת לילה ויומם" – הנך דואג אחריה יומם ולילה, בוודאי סיבת הדבר היא מפני ש"ולא תאמין בחיך" – שהנך מקטני אמונה במאמרם הנ"ל...

והיו חייך תלאים לך מנגד (כח, טו)
כתב 'בעל הטורים' שבתנ"ך יש עוד מקום אחד שכתוב המילה "תלאים" - (הושע יא, ז): "ועמי תלואים למשובתי". לרמז מה שכתוב במסכת ראש השנה (טז, ב): 'בינונים תלויים ועומדים בין ראש השנה ליום כיפורים, זכו נכתבים לחיים, לא זכו נכתבים למיתה'. וזהו: "ועמי תלואים" - שתלויים ועומדים עד שיעשו תשובה.

הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה תרד מטה מטה (כח, מג)
הגאון חיד"א זצ"ל (בג"חל קדומים) ביאר: "הגר אשר בקרבך" הוא יצר הרע, אם הוא "יעלה עליך מעלה מעלה" – דהיינו ישלט בך ויתגבר עליך ותשמע לו, אז "תרד מטה מטה". ועוד רמז "מטה מטה" גימטריא "גיהנם".

הקמנו אתר בשילכם: (שיעורי תורה, עלונים): shayolamot.weebly.com
בע"ה זיווג הגון, בריאות פרנסה והצלחה: לשגיא בן מרים, עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אמיר בן פנינה, ענבל בת פנינה, הדר בת נילי, הילה בת אסתר, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, הדר בת ויואן, רות בת אורלי, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה. רפואה שלמה: לציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, משה בן שושנה, יוסף בן ציפורה. לעילוי נשמת: הרב יוסף שלום בן אברהם אלישיב זצוק"ל, הרב ניסים טולדנו זצוק"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל.